

Protokół z zebrania plenarnego Komitetu Psychologii PAN Warszawa, 22 lutego 2013

Zebranie plenarne Komitetu Psychologii PAN w dniu 22 lutego 2013 roku odbyło się w siedzibie Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie. W zebraniu uczestniczyło 24 członków Komitetu.

Porządek obrad obejmował następujące punkty (na początku zebrania dodano dwa punkty 3. i 4., a także zmieniono kolejność punktów 1. i 2. jak poniżej):

1. Zaangażowanie naszego środowiska w prace nad nową Ustawą o zawodzie psychologa i powstanie samorządu zawodowego psychologów.
Rola Komitetu Psychologii PAN w tym zakresie. Nasze możliwości działania i oddziaływania na środowisko psychologów.
(prowadzą doc. M. Toeplitz-Winiewska i prof. P. Oleś)
2. Zaopiniowanie kandydatur zgłoszonych w wyborach na członków PAN:
  - Profesora Dariusza Dolińskiego na członka korespondenta
  - Profesora Edwarda Nęckę na członka rzeczywistego
(prowadzi prof. P. Oleś)
3. Program Komitetu Psychologii PAN na rok 2013 (materiały rozdane Członkom Komitetu)
4. Zasady parametryzacji jednostek naukowych (informacje z KEJNu przedstawia prof. M. Lewicka)
5. Delegowanie przedstawiciela do Komisji Testów Psychologicznych przy Pracowni Testów Psychologicznych PTP.
(prowadzi prof. P. Oleś)
6. W sprawie nowego określenia odbiorcy usług psychologicznych.
List prof. Małgorzaty Kościelskiej
(prowadzi prof. J. Trempała)
7. Informacje o Kolokwiach Psychologicznych 2013
(przedstawia dr hab. M. Łaguna)
8. Sympozjum "Teoria czynności Tadeusza Tomaszewskiego w psychologii XXI wieku" (przedstawia prof. B. Bokus)
9. Wolne wnioski

ad. 1. Zaangażowanie naszego środowiska w prace nad nową Ustawą o zawodzie psychologa i powstanie samorządu zawodowego psychologów. Rola Komitetu Psychologii PAN w tym zakresie. Nasze możliwości działania i oddziaływania na środowisko psychologów. (prowadzą doc. M. Toeplitz-Winiewska i prof. P. Oleś)

Prof. Piotr Oleś poinformował, że w połowie stycznia 2013 odbyło się spotkanie z Panem Ministrem Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem w sprawie uchylecia ustawy o zawodzie psychologa. Spotkanie było owocne i konkluzywne. Z ramienia PTP przewodziła doc. Małgorzata Toeplitz-Winiewska, wspierali ją: prof. prof. Józef Gierowski i Piotr Oleś, a także dr Tomasz Drożdż.

Dobre wieści z tego spotkania przedstawić można następująco:

Ministerstwo rozumie potrzebę, a nawet konieczność regulacji prawnych dotyczących naszego zawodu. Tekst nowej ustawy, nawiązujący do założeń opracowanych w roku 2010, ma powstać w ciągu najbliższych miesięcy, oczywiście przy czynnym udziale środowiska psychologów. Uchylene ustawy ma być skoordynowane w czasie z uchwaleniem nowej.

W Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej w budżecie na rok 2014 przewidziana jest kwota na pierwszy rok działalności samorządu zawodowego. Chodzi teraz o to, by taki samorząd powstał. Podczas zebrania dyskutowano o możliwości działania i oddziaływania Komitetu na środowisko psychologów. Głos zabierali m.in. doc. M. Toeplitz-Winiewska, prof. D. Doliński, prof. P. Oleś, prof. J. Strelau, prof. A. Frączek, prof. T. Tysza). Uznano, że a/trzeba zadbać o wspólnotę środowiska akademickiego i środowiska psychologów-praktyków. Aktywność powinna iść w kierunku zawiązywania stowarzyszeń absolwentów poszczególnych uczelni. Poprzez te stowarzyszenia będzie można oddziaływać na środowisko psychologów-praktyków. Podkreślano, że sprawa nowej ustawy o zawodzie psychologa i nasze działania w tej sprawie powinny być przedmiotem zakrojonej na szeroką skalę ofensywy medialnej.

**ad. 2. Zaopiniowanie kandydatur zgłoszonych w wyborach na członków PAN:
- Profesora Dariusza Dolińskiego na członka korespondenta
- Profesora Edwarda Nęckę na członka rzeczywistego
(prowadzi prof. P. Oleś)**

Profesor Jan Strelau, z ramienia Polskiej Akademii Nauk, przedstawił sylwetki obydwu kandydatów (ich bogatą aktywność naukowo-badawczą, dydaktyczną, organizacyjną, ich wkład do międzynarodowego dyskursu naukowego). B. Bokus odczytała poparcie (nieobecnego na posiedzeniu) prof. Wiesława Łukaszewskiego dla awansowania prof. Edwarda Nęcki na członka rzeczywistego PAN i wyboru prof. Dariusza Dolińskiego na członka korespondenta PAN. Głos zabierali także (wskazując walory kandydatów) prof. prof. J. Grzelak, A. Eliaz i inni.

Przewodniczący obrad ogłosił głosowanie tajne w sprawie kandydatur na członków Polskiej Akademii Nauk. W głosowaniu brało udział 23 osoby. Powołano Komisję Skrutacyjną (prof. UG Michał Harciarek, dr Aneta Brzezicka, dr Michał Wierzchoń), która podliczyła głosy oddane **za kandydaturą prof. Dariusza Dolińskiego na członka korespondenta PAN (wszystkie 23 głosy TAK) i za kandydaturą prof. Edwarda Nęcki na członka rzeczywistego PAN (wszystkie 23 głosy TAK)**. Przewodniczący Komisji ogłosił werdykt a Przewodniczący Komitetu Psychologii PAN pogratulował Kandydatom do zaszczytnych funkcji w Polskiej Akademii Nauk.

ad. 3. Program działania Komitetu Psychologii PAN na rok 2013
Komitet Psychologii PAN zaakceptował poniższy program działania w roku 2013.

Program Komitetu Psychologii PAN na rok 2013

W roku 2013 Komitetu Psychologii PAN zamierza, wzorem lat poprzednich, realizować zadania mieszczące się w następujących obszarach tematycznych:

1. Kontynuacja dyskusji nad jakością kształcenia w zakresie psychologii, zwłaszcza wobec prób wprowadzania studiów dwustopniowych z psychologii.
2. Jakość badań – promowanie twórczych i oryginalnych dokonań naukowych, zwłaszcza publikowanych w obiegu międzynarodowym i stanowiących znaczący wkład w rozwój psychologii jako dyscypliny naukowej.
3. Jakość publikacji naukowych w zakresie psychologii – temu celowi służy:
  - (1) wydawanie czasopism naukowych afiliowanych przy KP PAN (*Polish Psychological Bulletin* oraz *Studia Psychologiczne*);
  - (2) dyskusja nad możliwością środowiskowej oceny czasopism naukowych pod kątem jakości publikacji oraz zasad funkcjonowania redakcji;
  - (3) udział w opracowaniu projektu zasad parametryzacji czasopism naukowych w ramach Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN.
4. Promowanie dobrych praktyk dotyczących jakości badań, dydaktyki oraz etycznych aspektów aktywności naukowej.
5. Prowadzenie naukowej debaty w ramach corocznej konferencji „Kolokwia Psychologiczne”, poświęconej w tym roku kwestii interdyscyplinarności psychologii. Integralną częścią „Kolokwiów” jest spotkanie przedstawicieli Komitetu z Dziekanami Wydziałów Psychologii i Dyrektorami Instytutów Psychologii, poświęcone dydaktyce, zasadom parametryzacji

jednostek naukowych, ocenie czasopism oraz innym sprawom istotnym dla rozwoju badań oraz kształcenia w zakresie psychologii.

6. Promowanie rozwoju naukowego i osiągnięć młodych badaczy, głównie za pośrednictwem konkursu o Nagrodę Komitetu Psychologii PAN im. Andrzeja Malewskiego.
7. Wymiana myśli oraz integrowanie środowiska wokół wspólnych interesów, jak na przykład przygotowanie nowego tekstu ustawy o zawodzie psychologa.
8. Podejmowanie aktualnych problemów zgłaszanych przez środowisko naukowe i społeczne.

ad. 4. Zasady parametryzacji jednostek naukowych (informacje z KEJNu przedstawia prof. M. Lewicka)

Prof. M. Lewicka przedstawiła pracę Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN), w tym szczegółowo ukazała podstawowe zasady oceny parametrycznej.

Prezentacja wzbudziła bardzo bogatą dyskusję na temat poszczególnych punktów oceny. Zadawano wiele pytań, proszono Prelegentkę o wyjaśnienia i komentarze (opinie wyrażali m.in. prof. W. Pisula, D. Doliński, J. Trempała, A. Frączek, J. Strelau, S. Kowalik, A. Eliaz, J. Grzelak i inni).

Prof. Piotr Oleś zasygnalizował, że Wydział I Nauk Społecznych i Humanistycznych PAN włączył się także do prac nad kryteriami formalnymi i merytorycznymi oceny czasopism naukowych (członkiem nowo powołanej Komisji jest też Przewodniczący Komitetu Psychologii PAN).

ad. 5. Delegowanie przedstawiciela do Komisji Testów Psychologicznych przy Pracowni Testów Psychologicznych PTP. (prowadzi prof. P. Oleś)

W tym punkcie obrad prof. Piotr Oleś przedstawił swoją rezygnację (z powodów osobistych) z dalszych prac w Komisji Testów Psychologicznych w Polskim Towarzystwie Psychologicznym. Wprawdzie o doborze członków tej Komisji decyduje PTP, ale Przewodnicząca PTP – doc. dr M. Toeplitz-Winiewska, zachęciła Komitet do rekomendowania przedstawiciela Komitetu do tej Komisji.

Zgłoszono kandydaturę dr hab. Marioli Łaguny.

**ad. 6. W sprawie nowego określenia odbiorcy usług psychologicznych.
List prof. Małgorzaty Kościelskiej
(prowadzi prof. J. Trempała)**

W szóstym punkcie obrad znalazła się sprawa nowego określenia odbiorcy usług psychologicznych. Inicjatorką jest **prof. Małgorzata Kościelskiej (UKW, Bydgoszcz), która proponuje nowe określenie (WOLITENT) na odbiorcę usług psychologicznych** (Opublikowano artykuł popularyzatorski p. Arkadiusza Jarzeckiego, twórcy hasła, uzasadniający tę propozycję).

Na zebraniu prof. Janusz Trempała (UKW, Bydgoszcz) bardzo krótko przedstawił propozycję prof. M. Kościelskiej, po czym odbyła się krótka dyskusja, w której WOLITENTA uznano za ciekawą propozycję. Z tym terminem trzeba się jednak oswoić.

W ramach osławiania i przysławiania uznano, że dobrze byłoby tę propozycję zamieścić na stronie internetowej Komitetu lub na stronie PTP (jeżeli Autorzy wyrażą zgodę). Zgodnie uznano, że na Zjeździe PTP w 2014 roku ta propozycja powinna być przedstawiona i przedyskutowana.

**ad. 7. Informacje o Kolokwiach Psychologicznych PAN w roku 2013
(przedstawia dr hab. M. Łaguna)**

Dr hab. M. Łaguna ponowiła serdeczne zaproszenie do udziału w XXII Kolokwiach Psychologicznych PAN, które odbędą się w dniach od 20 do 23 czerwca 2013 roku w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Organizatorami tej edycji Kolokwiów są Komitet Psychologii PAN, Instytut Psychologii KUL oraz Instytut Psychologii UMCS.

Tak jak zapowiadano wcześniej, temat przewodni tegorocznych Kolokwiów brzmi „Pogranicza psychologii”. Organizatorzy (KUL, UMCS) pragną zachęcić uczestników konferencji do rozważań nad związkami psychologii z innymi dyscyplinami nauki.

Na stronie internetowej: www.kolokwia.lublin.pl znajduje się szczegółowy program Kolokwiów.

**ad. 8. Symposium "Teoria czynności Tadeusza Tomaszewskiego
w psychologii XXI wieku"**

Prof. Barbara Bokus przedstawiła zarys symposium (organizowanego przez Wydział Psychologii UW i SWPS) o teorii czynności Tadeusza Tomaszewskiego z perspektywy XXI wieku. Symposium odbędzie się w dniu 25 października 2013r. w auli im T. Tomaszewskiego w siedzibie SWPS (W-wa, ul Chodakowska 19/31).

W symposium przewidziane są trzy części:

- *Czynność, zadanie, wartości i możliwości* jako podstawowe pojęcia teorii czynności
- Człowiek jako przedmiot i człowiek jako podmiot

- Mistrzostwo pedagogiczne Profesora Tadeusza Tomaszewskiego

Prof. Jan Strelau zgłosił uwagę, że warto wprowadzić jako temat „Wątki teorii czynności Tadeusza Tomaszewskiego obecne w polskiej psychologii”. Prof. A. Frączek podtrzymał tę propozycję. Inne sugestie będą przekazywane Organizatorce pod adresem mailowym bokus@al.uw.edu.pl

Ad. 9. Wolne wnioski

W punkcie *Wolne wnioski* przedstawiono i dyskutowano dwie kwestie:

a/ pominięcie profesora Jerzego Brzezińskiego w nominacji na Przewodniczącego Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów

Uznano, że godzi to w dwa ważne filary, na których opiera się nowoczesne państwo. Jest to, po pierwsze, standard demokracji, w tym wypadku naruszony poprzez nierespektowanie demokratycznego wyboru środowiska, profesorów wybranych do Centralnej Komisji. Po drugie, jest to standard kompetencji. Profesor Brzeziński, zajmujący się metodologią nauk społecznych i legitymujący się wieloletnią pracą w Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, dysponuje ogromną wiedzą i doświadczeniem w zakresie oceny wartości dorobku naukowego oraz zasad funkcjonowania środowiska naukowego, jest więc znakomicie przygotowany do prowadzenia Komisji.

Postanowiono wystąpić do Pana Premiera Donalda Tuska z prośbą o rozpatrzenie pominięcia profesora Jerzego Brzezińskiego w nominacji na Przewodniczącego Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

b/ swoista moda na komentowanie w mediach najróżniejszych zdarzeń przez psychologów

Często są to wypowiedzi kompetentne, pokazujące złożoność zjawisk i tłumaczące mechanizmy leżące u ich podstaw. Niekiedy jednak psychologowie pozwalają sobie na wypowiedzi nieodpowiedzialne, które nie mają pokrycia w danych o charakterze naukowym. W wypowiedziach tego typu często mieszają się też naukowe teorie z własnymi, prywatnymi, opiniami osób, które je formułują.

Postanowiono, by Komitet Psychologii PAN wydał w mediach oświadczenie zawierające zdecydowany protest przeciw niekompetentnym wypowiedziom psychologów. Powołano specjalną Komisję (prof. D. Doliński, prof. S. Kowalik, prof. W. Pisula) do przygotowania treści tego oświadczenia).

Na zakończenie obrad odnotowano jeszcze dwa głosy:

- prof. dr hab. Małgorzata Kossowska zwróciła się do członków Komitetu z apelem o prace w roli ekspertów w poszczególnych konkursach NCN,

- uczestnicy obrad (głosami prof. J. Trempały, prof. W. Pisuli i innych) zwrócili się do Prezydium Komitetu o przygotowywanie z wyprzedzeniem materiałów na posiedzenia plenarne i kontrolowanie czasu wystąpień na tych zebraniach.

Protokołowała

Sekretarz Komitetu

Prof. dr hab. Barbara Bokus

Przewodniczący

Komitetu Psychologii PAN

Prof. dr hab. Piotr Oleś